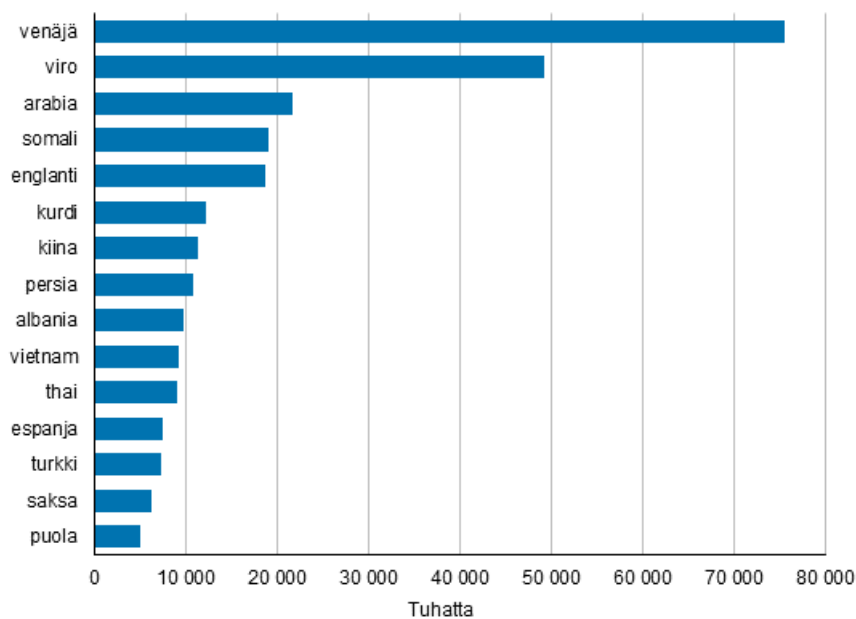

Väestörakenne 2016

Arabia nousi kolmanneksi suurimmaksi vieraskieliseksi ryhmäksi

Tilastokeskuksen väestörakennetilaston mukaan Suomessa asui vuoden 2016 lopussa 353 993 äidinkieltään vieraskielistä henkilöä. Arabia nousi vuoden 2016 aikana äidinkielenään somalin ja englannin kieltä puhuvien ohi kolmanneksi suurimmaksi vieraskieliseksi ryhmäksi Suomessa. Äidinkielenään arabiaa puhuvia oli 21 783 henkilöä.

Suurimmat vieraskieliset ryhmät Suomessa vuoden 2016 lopussa

Äidinkielenään kotimaisia kieliä puhuvien määrä väheni kolmantena vuotena peräkkäin

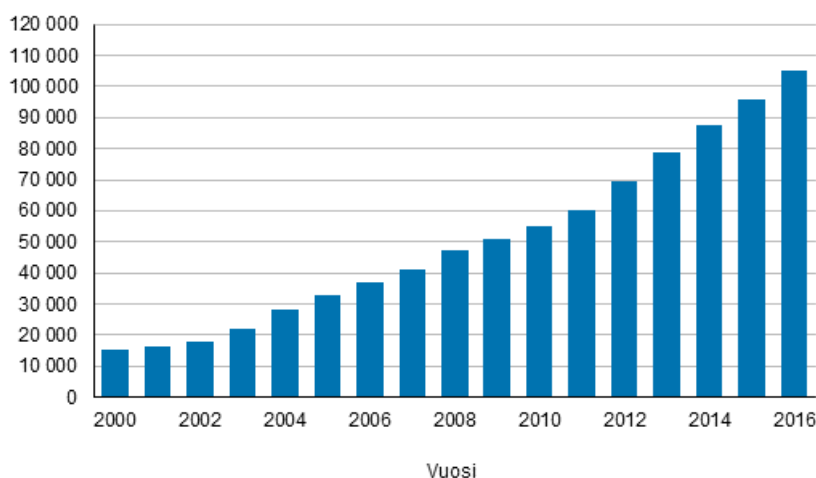
Suomen virallinen väkiluku oli vuoden 2016 lopussa 5 503 297. Väkiluku kasvoi vuoden 2016 aikana 15 989 henkilöllä. Suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvien määrä väheni runsaalla 8 000 henkilöllä. Vieraskielisten määrä kasvoi runsaalla 24 000 henkilöllä.

Kaksoiskansalaisia Suomessa 105 000

Vuonna 2016 lopussa Suomessa asui vakituisesti 104 997 henkilöä, joilla on Suomen kansalaisuuden lisäksi jonkin toisen maan kansalaisuus. Syntyperäisiä Suomen kansalaisia, joille on myönnetty jonkin toisen maan kansalaisuus, oli 20 324 henkilöä. Ulkomaiden kansalaisia, joille on myönnetty Suomen kansalaisuus, oli 84 673 henkilöä.

Suurimmat kaksoiskansalaisuusryhmät vuoden 2016 lopussa olivat Venäjän kansalaiset, 27 456, Ruotsin kansalaiset, 7 380, Somalian kansalaiset, 4 650, Viron kansalaiset, 4 601 ja Yhdysvaltojen kansalaiset, 3 934.

Kaksoiskansalaisten määrä Suomessa 2000–2016

Väkiluku kasvoi seitsemässä maakunnassa

Vuoden 2016 aikana väkiluku kasvoi seitsemässä maakunnassa ja väheni 12 maakunnassa. Määrällisesti eniten väkiluku kasvoi Uudellamaalla, 18 032 henkilöllä, Pirkanmaalla, 3 242 henkilöllä ja Varsinais-Suomessa, 1 220 henkilöllä. Väkiluvun kasvu oli myös suhteellisesti suurin Uudellamaalla, 1,1 prosenttia.

Väkiluku väheni määrällisesti eniten Etelä-Savossa, 1 330 henkilöllä ja Satakunnassa, 1 217 henkilöllä. Suhteellisesti väkiluku väheni eniten Etelä-Savossa, 0,9 prosenttia.

Pääkaupunkiseudun väkiluku kasvoi enemmän kuin koko maan

Vuoden 2016 aikana väkiluku kasvoi 77 kunnassa ja pieneni 233 kunnassa. Määrällisesti eniten väkiluku kasvoi Helsingissä, 6 973 henkilöllä, Espoossa (4 781) ja Vantaalla (4 736). Pääkaupunkiseudun väkiluku kasvoi vuoden 2016 aikana runsaalla 16 000 henkilöllä. Pääkaupunkiseudun väkiluvun kasvusta vieraskielisen väestön osuus oli 72 prosenttia.

Suhteellisesti tarkasteltuna Manner-Suomen kunnista väkiluku kasvoi eniten Sipoossa (2,7 prosenttia), Vantaalla (2,2 prosenttia), Kangasalalla (1,9 prosenttia) sekä Espoossa (1,8 prosenttia).

Väkiluku väheni määrällisesti eniten Kouvolassa, 549 henkilöllä ja Salossa, 344 henkilöllä. Suhteellisesti eniten Manner-Suomen kunnista väkiluku väheni Rääkkylässä (3,4 prosenttia), Valtimolla (3,4 prosenttia) ja Kivijärvellä (3,3 prosenttia).

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Aluejärjestelyt 1.1.2017.....	4
Liitetaulukko 2. Väestö kielen mukaan maakunnittain 1996–2016.....	4
Liitetaulukko 3. Väestöllinen huoltosuhde maakunnittain 1996–2016.....	5
Liitetaulukko 4. Suomen kansalaiset, joilla kaksoiskansalaisuus maakunnittain 2001–2016.....	5

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Suomen väestö 1750–2016.....	6
Liitekuvio 2. Suurimmat vieraskieliset ryhmät 2006 ja 2016.....	6
Liitekuvio 3. Ulkomaan kansalaiset sukupuolen mukaan 1990–2016.....	7
Laatuseloste: Väestörakenne 2016.....	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Aluejärjestelyt 1.1.2017

Mistä	Mihin	Väkiluku		
		Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset
Juankoski	Kuopio	4 727	2 429	2 298
Luvia	Eurajoki	3 348	1 693	1 655
Koillis-Savon seutukunta	Kuopion seutukunta	4 727	2 429	2 298
Porin seutukunta	Rauman seutukunta	3 348	1 693	1 655

Liitetaulukko 2. Väestö kielen mukaan maakunnittain 1996–2016

Maakunta	1996				2006				2016			
	Kotimaiset kielet	%	Vieraat kielet	%	Kotimaiset kielet	%	Vieraat kielet	%	Kotimaiset kielet	%	Vieraat kielet	%
KOKO MAA	5 061 379	98,6	70 941	1,4	5 120 128	97,0	156 827	3,0	5 149 304	93,6	353 993	6,4
Uudenmaan maakunta	1 288 380	97,1	38 863	2,9	1 381 764	94,2	85 689	5,8	1 441 099	88,0	197 194	12,0
Varsinais-Suomen maakunta	431 225	98,6	6 266	1,4	442 378	96,6	15 411	3,4	444 940	93,6	30 603	6,4
Satakunnan maakunta	236 838	99,5	1 219	0,5	225 783	99,0	2 268	1,0	215 033	97,0	6 707	3,0
Kanta-Hämeen maakunta	163 390	99,1	1 502	0,9	167 319	98,5	2 633	1,5	167 151	96,2	6 630	3,8
Pirkanmaan maakunta	435 520	99,0	4 397	1,0	462 459	97,7	11 031	2,3	486 403	95,5	22 953	4,5
Päijät-Hämeen maakunta	195 532	98,9	2 175	1,1	194 488	97,6	4 747	2,4	192 143	95,3	9 542	4,7
Kymenlaakson maakunta	189 734	99,1	1 772	0,9	179 716	97,5	4 525	2,5	167 163	94,1	10 496	5,9
Etelä-Karjalan maakunta	136 711	98,9	1 452	1,1	130 948	97,4	3 493	2,6	123 028	94,3	7 478	5,7
Etelä-Savon maakunta	170 912	99,2	1 314	0,8	157 947	98,5	2 359	1,5	144 345	96,9	4 630	3,1
Pohjois-Savon maakunta	257 769	99,3	1 717	0,7	246 712	98,9	2 786	1,1	240 945	97,2	6 831	2,8
Pohjois-Karjalan maakunta	174 818	99,2	1 402	0,8	164 705	98,3	2 814	1,7	158 195	96,4	5 890	3,6
Keski-Suomen maakunta	261 916	99,2	2 067	0,8	265 332	98,4	4 304	1,6	267 625	96,9	8 571	3,1
Etelä-Pohjanmaan maakunta	199 229	99,7	607	0,3	192 364	99,4	1 221	0,6	187 981	98,0	3 879	2,0
Pohjanmaan maakunta	172 395	98,9	1 896	1,1	169 803	97,5	4 408	2,5	170 309	93,9	11 132	6,1
Keski-Pohjanmaan maakunta	68 840	99,5	373	0,5	66 963	99,0	669	1,0	67 050	97,1	1 977	2,9
Pohjois-Pohjanmaan maakunta	364 191	99,4	2 027	0,6	382 854	98,8	4 466	1,2	400 600	97,4	10 550	2,6
Kainuun maakunta	89 662	99,6	373	0,4	79 603	98,6	1 135	1,4	72 793	97,3	2 010	2,7
Lapin maakunta	199 348	99,4	1 231	0,6	182 956	98,9	1 979	1,1	175 542	97,4	4 665	2,6
Ahvenanmaa	24 969	98,9	288	1,1	26 034	96,7	889	3,3	26 959	92,3	2 255	7,7

Liitetaulukko 3. Väestöllinen huoltosuhde maakunnittain 1996–2016

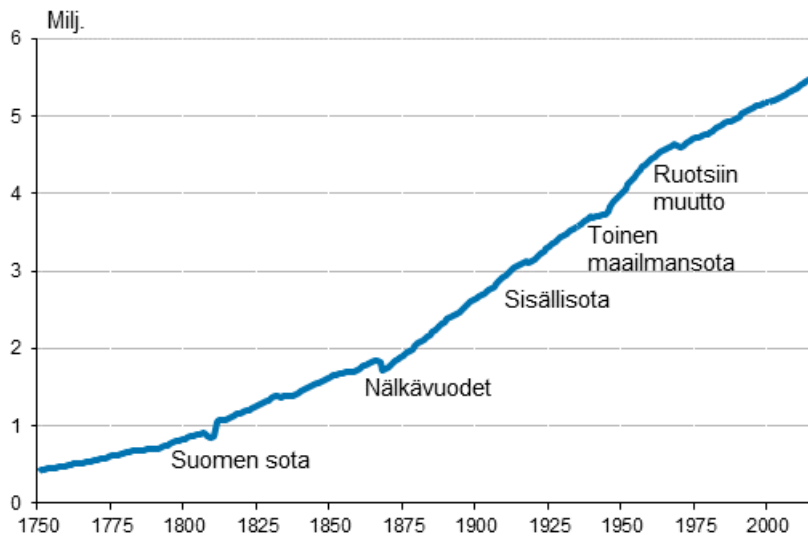
Maakunta	1996	2006	2016
	Väestöllinen huoltosuhde	Väestöllinen huoltosuhde	Väestöllinen huoltosuhde
KOKO MAA	50,0	50,5	59,1
Uudenmaan maakunta	43,9	43,8	50,5
Varsinais-Suomen maakunta	50,9	50,9	59,6
Satakunnan maakunta	51,6	55,3	67,7
Kanta-Hämeen maakunta	54,3	54,9	64,5
Pirkanmaan maakunta	50,4	50,0	58,5
Päijät-Hämeen maakunta	49,6	52,6	65,4
Kymenlaakson maakunta	51,6	54,2	66,3
Etelä-Karjalan maakunta	51,3	54,2	64,9
Etelä-Savon maakunta	53,9	57,4	70,6
Pohjois-Savon maakunta	52,5	53,4	61,8
Pohjois-Karjalan maakunta	53,4	52,6	62,7
Keski-Suomen maakunta	51,8	52,2	61,6
Etelä-Pohjanmaan maakunta	57,6	57,7	68,0
Pohjanmaan maakunta	56,7	56,3	64,9
Keski-Pohjanmaan maakunta	54,6	55,9	68,6
Pohjois-Pohjanmaan maakunta	53,3	53,1	61,6
Kainuun maakunta	51,8	54,9	66,7
Lapin maakunta	50,0	51,9	62,5
Ahvenanmaa	53,9	52,0	59,9

Liitetaulukko 4. Suomen kansalaiset, joilla kaksoiskansalaisuus maakunnittain 2001–2016

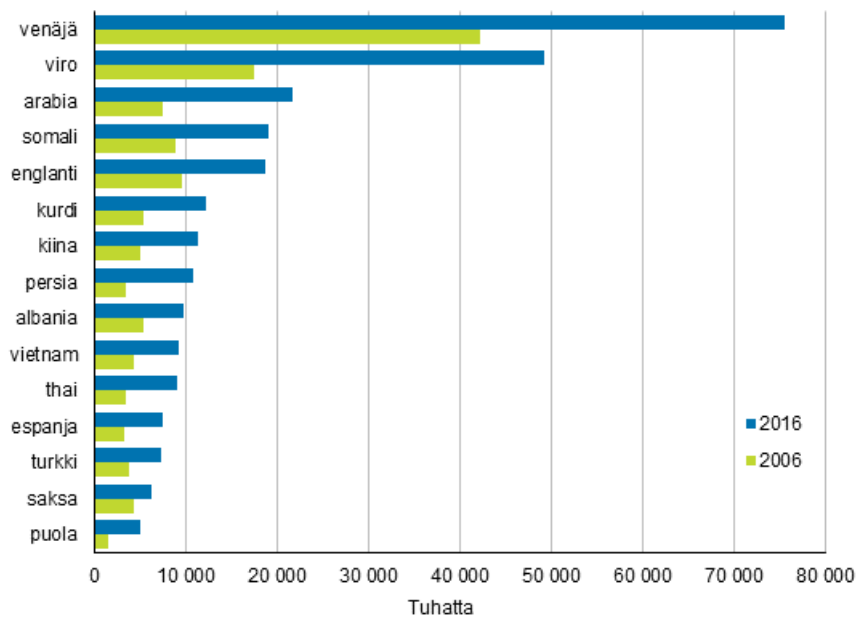
Maakunta	2001	2006	2011	2016
KOKO MAA	16 413	36 975	60 037	104 997
Uudenmaan maakunta	8 116	17 849	28 920	53 563
Varsinais-Suomen maakunta	1 296	3 430	5 610	9 388
Satakunnan maakunta	203	594	967	1 516
Kanta-Hämeen maakunta	257	600	991	1 669
Pirkanmaan maakunta	1 326	2 672	4 629	7 822
Päijät-Hämeen maakunta	608	1 416	2 257	3 422
Kymenlaakson maakunta	353	1 023	1 862	3 298
Etelä-Karjalan maakunta	247	807	1 551	2 555
Etelä-Savon maakunta	163	485	855	1 422
Pohjois-Savon maakunta	342	707	1 185	1 966
Pohjois-Karjalan maakunta	234	712	1 330	2 211
Keski-Suomen maakunta	698	1 456	2 160	3 206
Etelä-Pohjanmaan maakunta	171	410	632	1 064
Pohjanmaan maakunta	829	1 529	2 054	3 694
Keski-Pohjanmaan maakunta	83	219	310	650
Pohjois-Pohjanmaan maakunta	661	1 190	1 850	3 246
Kainuun maakunta	101	240	453	727
Lapin maakunta	355	676	1 007	1 604
Ahvenanmaa	370	960	1 414	1 974

Liitekuviot

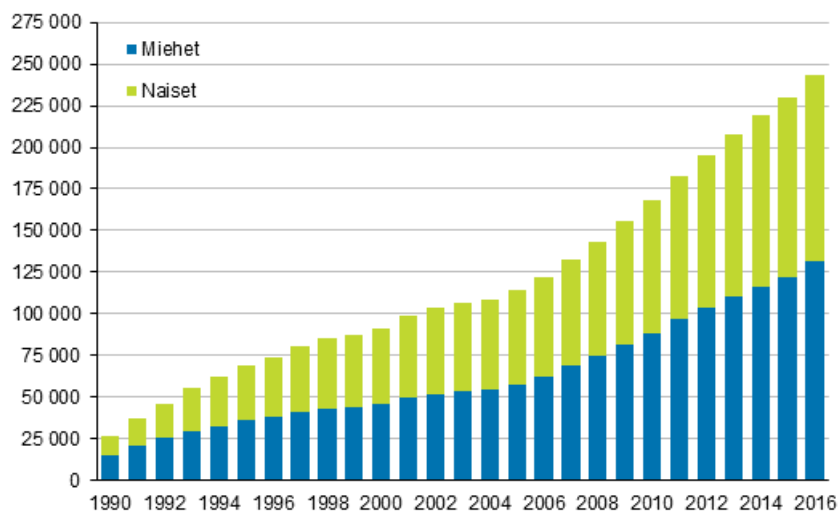
Liitekuvio 1. Suomen väestö 1750–2016

Liitekuvio 2. Suurimmat vieraskieliset ryhmät 2006 ja 2016

Liitekuvio 3. Ulkomaan kansalaiset sukupuolen mukaan 1990–2016

Laatuseloste: Väestörakenne 2016

1. Tilastotietojen relevanssi

Väestörakennetilasto kuvaa Suomessa vuoden viimeisenä päivänä asunutta väestöä.

Väestörekisterikeskus ja maistraatit pitävät yllä Suomen väestötietojärjestelmää. Suomen viimeinen henkikirjoitus tehtiin 1.1.1989. Sen jälkeen väestötietojärjestelmää on päivitetty muutosilmoituksin. Väestötietojärjestelmään tallennettavat tiedot määrittelee laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (21.8.2009/661). Päättyneen vuoden väestönmuutosilmoituksia odotetaan tammikuun viimeiseen päivään asti. Väestörekisterikeskus toimittaa Tilastokeskukselle helmikuun alussa vuodenvaihteen väestön tiedot.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös väestötilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot väestötilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1743-16).

Käsitteet

Asuinpaikalla tarkoitetaan sen asunnon sijaintia, jossa henkilö oli kirjoilla vuoden viimeisenä päivänä. Nykyinen kotikuntalaki antaa henkilölle mahdollisuuden vapaasti valita vakinaisen asuinpaikkansa. Esim. opiskelijat voivat halutessaan olla kirjoilla opiskelu-paikkakunnallaan. Myös asunnottomat kuuluvat kunnassa vakinaisesti asuvaan väestöön.

Henkilöllä voi vakinaisen asuinpaikan lisäksi olla tilapäinen asuinpaikka asunnossa, jossa hän ilmoituksensa mukaan asuu tilapäisesti vähintään kolme kuukautta. Tilastot tehdään vain vakinaisen asuinpaikan mukaan. Tieto henkilön asuinpaikasta on saatu Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä.

Ikä tarkoittaa henkilön ikää kokonaisina vuosina vuoden viimeisenä päivänä. Tieto on saatu Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä.

Kansalaisuus on yksilön ja valtion välinen lainsäädännöllinen side, joka määrittää yksilön aseman valtiossa ja jolla määritetään yksilön ja valtion välisiä keskeisiä oikeuksia ja velvollisuuksia (Kansalaisuuslaki, 359/2003). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut.

Kansalaisuusluokituksessa käytetään ISO 3166 -standardia.

Keskiikä on vuoden alun ja vuoden lopun väestömäärän aritmeettinen keskiarvo.

Kieli tallennetaan väestötietojärjestelmään samalla kun vanhemmat ilmoittavat syntyneelle lapselle nimen ja uskontokunnan. Kieli säilyy samana, ellei sitä erikseen muuteta. Niille vuoden lopulla syntyneille vauvoille, joille ei tammikuun aikana ole ilmoitettu väestötietojärjestelmään nimeä, kieltä ja uskontoa, viedään vuodenvaihteen tilastoon kieleksi ja uskonnoksi äidin kieli ja uskonto. Seuraavan vuoden tilastossa tieto on täsmäntynyt ilmoituksen saavuttua. Kielitieto voi muuttua kaksikielisten perheiden lapsilla, joille saatetaan merkitä väestötietojärjestelmään kieleksi isän kieli.

Vuoden 2012 Väestötietojärjestelmän luotettavuustutkimuksessa noin 9 000 työikäiseltä henkilöltä kysyttiin, onko heidän väestötietojärjestelmään merkitty äidinkieltensä oikea. Tieto oli oikein 99,7 prosentilla vastanneista.

Väestörekisterikeskus on siirtynyt kielikoodauksessa vuoden 1999 aikana ISO 639 -standardiin. Tilastokeskus on saanut vuodesta 1999 lähtien Väestörekisterikeskukselta kielet valmiiksi koodattuina (ISO 639-1) ja koodaamattomat kielet selväkielisinä. Selväkielisistä kielten nimistä löytyi paljon koodaantuvia kieliä hieman väärin kirjoitettuna tai ruotsinkielellä. Näille kielille on annettu Tilastokeskuksessa koodi. Aikaisempina vuosina Tilastokeskus on koodannut kaikki vieraat kielet selväkielisistä nimistä ja antanut koodin kielelle, jos sillä on Suomessa ollut noin 15 puhujaa.

Siviilisäätyluokitus on seuraava:

- naimaton
- naimisissa
- eronnut
- leski
- rekisteröidyssä parisuhteessa
- eronnut rekisteröidystä parisuhteesta
- leski rekisteröidyn parisuhteen jälkeen

Vuonna 2016 oli väestötietojärjestelmässä 66 800 henkeä ilman tietoa siviilisäädystä. He olivat maahanmuuttajia, joiden siviilisäätystä ei ole pystytty varmentamaan. Tilastoja varten heistä lapsettomat henkilöt koodattiin naimattomiksi ja jos henkilöllä oli lapsia, hänen puuttuva siviilisäätynsä muutettiin eronneeksi.

Syntymämaa määräytyy sen mukaan, mikä on ollut henkilön äidin vakituinen kotimaa henkilön syntymähetkellä. Syntymämaa on yleisimmin syntymäajankohdan valtiorakenteen mukainen. Siten esimerkiksi ennen Viron itsenäistymistä syntyneillä virolaisilla maahanmuuttajilla syntymämaa on yleisimmin Neuvostoliitto. Samoin Suomen luovuttamilla alueilla syntyneiden syntymämaa on Suomi, vaikka alue ei enää kuulu Suomelle.

Henkilön syntymävaltioksi voidaan joissain tapauksissa korjata nykyisen valtiorakenteen mukainen syntymämaa. Tämä edellyttää henkilön omaa aktiivisuutta ja ilmoitusta maistraatissa. Syntymämaan koodauksessa käytetään ISO 3166 -standardia.

Syntyperä ja taustamaa

Tilastokeskus on vuoden 2012 aikana ottanut käyttöön uuden syntyperä-luokituksen. Samantyyppinen luokitus on jo käytössä muissa Pohjoismaissa. Syntyperä ja taustamaa määräytyvät henkilön vanhempien syntymävaltiotiedon perusteella. Syntyperä-luokituksen avulla on helposti eriteltävissä ulkomailla ja Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset henkilöt.

Väestörekisterikeskuksen Väestötietojärjestelmään ei ole viety ennen vuotta 1964 kuolleiden henkilöiden tietoja. Suomen väestössä on vajaat 900 000 Suomessa syntyneitä henkilöä, joiden kummankaan vanhempien syntymävaltiota ei tiedetä, koska näiden henkilöiden vanhemmat ovat kuolleet ennen Väestötietojärjestelmän perustamista. Suomessa ennen vuotta 1970 syntyneiden henkilöiden, joiden vanhemmista ei ole tietoa, on päätelty olevan suomalaistaustaisia, mikäli he puhuvat äidinkielenään kotimaista kieltä (suomi, ruotsi, saame). Suomalaistaustaisia ovat myös kaikki ne henkilöt, joilla vähintään toinen vanhemmista on syntynyt Suomessa. Kaikilla suomalaistaustaisilla henkilöillä taustamaa on Suomi.

Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Ulkomaalaistaustaisia ovat myös ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole tietoa Väestötietojärjestelmässä. Suomessa ennen vuotta 1970 syntyneiden ja äidinkieltään vieraskielisten henkilöiden on päätelty olevan ulkomaistaustaisia samoin kuin vuonna 1970 tai sen jälkeen Suomessa syntyneiden henkilöiden, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole Väestötietojärjestelmässä tietoa.

Mikäli henkilön molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on taustamaa ensisijaisesti biologisen äidin syntymävaltio. Jos henkilöllä on vain tieto ulkomailla syntyneestä isästä, on taustamaa isän syntymävaltio. Jos kummankaan vanhemman syntymävaltiosta ei ole tietoa, on taustamaa ulkomailla syntyneiden henkilöiden osalta henkilön oma syntymävaltio. Suomessa syntyneiden henkilöiden, joiden vanhemmista ei ole tietoa, ja joiden on päätelty olevan ulkomaalaistaustaisia, taustamaa on tuntematon.

Ulkomailla adoptoitujen lasten osalta ottovanhemmat rinnastetaan biologisiksi vanhemmiksi. Näin ollen katsotaan, että Suomessa syntyneiden henkilöiden ulkomailta adoptoitu lapsi on suomalaistaustainen ja taustamaa on siten Suomi.

Taajama on rakennustihentymä, jossa on vähintään 200 asukasta. Rajauksen perustana on edellisen vuoden lopun väestötieto. Taajamat määritellään ja rajataan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa paikkatietomenetelmin, joissa käytetään Tilastokeskuksen 250m x 250m–ruutuaineiston rakennus- ja väestötietoja. Määrittelyssä tarkastellaan rakennuksia sisältävien ruutujen ja niiden naapuriruutujen väestömäärää sekä rakennusten määrää ja niiden kerrosalaa. Määrittelyssä syntyneistä yhtenäisistä rakennustihentymistä valitaan ne, joissa on vähintään 200 asukasta.

Tilastollinen kuntaryhmitys on Tilastokeskuksessa kehitetty luokitus, joka korvaa kuntien tilastoinnin kaupunkeihin ja muihin kuntiin. Luokitus on ollut käytössä vuodesta 1989 lähtien. Tämä luokitus erottelee kuntia kaupunkimaisuuden ja maaseutumaisuuden mukaan paremmin kuin hallinnollinen jako kaupunkeihin ja muihin kuntiin.

Kuntaryhmityksessä kunnat ryhmitellään taajamaväestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kolmeen luokkaan:

1. Kaupunkimaiset kunnat
2. Taajaan asutut kunnat
3. Maaseutumaiset kunnat

Kaupunkimaisiin kuntiin luetaan ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000.

Taajaan asuttuja kuntia ovat puolestaan ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000, mutta alle 15 000.

Maaseutumaisiin kuntiin kuuluvat ne kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 sekä ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

Luokitus on päivitetty vuoden 2015 taajamarajatietojen pohjalta.

Uskonnollisen yhdyskunnan tieto saadaan Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä. Lapselle ilmoitetaan väestötietojärjestelmään nimenannon yhteydessä uskontokunta. Tieto pysyy samana, ellei sitä erikseen ilmoittamalla muuteta.

Uusi Uskonnonvapauslaki (453/2003) astui voimaan 1.8.2003. Uusi laki mahdollisti henkilön kuulumisen useampaan uskonnolliseen yhdyskuntaan samanaikaisesti kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen. Siirtymäaika päättyi 1.8.2006, jonka jälkeen uskonnolliset yhdyskunnat päättävät itse, voivatko niiden jäsenet kuulua myös muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin. Mikäli henkilö on useamman kuin yhden uskonnollisen yhdyskunnan jäsen, on henkilö Tilastokeskuksen uskonnollisten yhdyskuntien tilastossa mukana sen uskonnollisen yhdyskunnan jäsenmäärässä, johon hän on ensiksi liittynyt. Tällaiset henkilöt puuttuvat sen uskonnollisen yhdyskunnan jäsenmäärästä, johon he ovat liittyneet ollessaan jo jonkin muun uskonnollisen yhdyskunnan jäsen.

Uskontokuntatilastot tehdään vain Patentti- ja rekisterihallituksen rekisteriin merkittyihin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluvista henkilöistä. Uskonnollisen yhdyskunnan voi Suomessa perustaa vähintään 20 täysi-ikäistä henkilöä (uskonnonvapauslaki 453/2003).

Niille vuoden lopulla syntyneille vauvoille, joille ei tammikuun aikana ole ilmoitettu väestötietojärjestelmään nimeä, kieltä ja uskontoa, viedään vuodenvaihteen tilastoon uskonnoksi äidin uskonto. Seuraavan vuoden tilastossa tieto on täsmentynyt ilmoituksen saavuttua.

Ulkomaalaisten osalta uskontokuntatieto ei anna oikeaa kuvaa. Kaikki heidän uskonnolliset yhdyskuntansa eivät ole Patentti- ja rekisterihallituksen rekisterissä eivätkä kaikki uskonnon harjoittajat liity seurakuntiin. Vuoden 2016 lopussa Suomessa asuvista vieraskielisistä henkilöistä 85 prosenttia ei väestötietojärjestelmän mukaan kuulunut mihinkään rekisteröityyn uskonnolliseen yhdyskuntaan.

Uskontokuntatieto on erittäin arkaluonteiseksi määritelty tieto. Maakunnittain ja kunnittain voidaan julkistaa vain vähintään 20 tapausta sisältäviä uskontokuntia.

Väestöön kuuluvat ne Suomen kansalaiset ja ulkomaalaiset, jotka asuvat vakituisesti Suomessa, vaikka olisivatkin tilapäisesti ulkomailla.

Ulkomaalaisella on kotipaikka Suomessa, jos hänen oleskelunsa on tarkoitettu kestämään tai on kestänyt vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tulee mukaan viralliseen väkilukuun ja muihin Tilastokeskuksen tilastoihin vain, jos hänelle on myönteisen oleskelulupapäätöksen lisäksi myönnetty henkilötunnus ja kotikunta. Henkilö ei päädy tilastoihin, jos henkilötunnus ja/tai kotikunta puuttuu. Julkisuudessa esiintynyt termi ”kuntapaikka” ei ole sama asia kuin kotikunta. Turvapaikanhakijat, joille ei ole myönnetty oleskelulupaa tai joiden hakemusprosessi on kesken, eivät ole mukana Tilastokeskuksen tilastoissa.

Suomessa asuvat vieraan valtion lähetystöön, kaupalliseen edustustoon tai lähetetyn konsulin virastoon kuuluvat henkilöt sekä näiden perheenjäsenet ja henkilökohtainen palveluskunta eivät kuulu maassa asuvaan väestöön, elleivät ole Suomen kansalaisia. Sen sijaan Suomen ulkomailla olevien lähetystöjen ja kaupallisten edustustojen suomalainen henkilökunta sekä YK:n rauhanturvajoukoissa palvelevat luetaan maassa asuvaan väestöön.

Maahan tulleen Suomen kansalaisen on ilmoitettava yli kolmen kuukauden oleskelustaan maistraatille, joka päivittää tiedot väestötietojärjestelmään (laki 661/2009). Ulkomaalaisen maahantulo edellyttää, että hänellä on voimassa oleva vaadittava viisumi, oleskelulupa taikka työntekijän tai elinkeinonharjoittajan oleskelulupa, jollei hän ole EU:n tai ETA:n kansalainen tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu (ulkomaalaislaki 301/2004). EU:n tai ETA:n kansalainen voi oleskella maassa kolme kuukautta ilman erityistä lupaa, minkä jälkeen hänen maassa oleskeluunsa tarvitsee perusteita ja maistraattiin rekisteröitymistä. Maistraatti tallentaa sille ilmoitetut ulkomaan kansalaista koskevat kotipaikkatiedot väestötietojärjestelmään, jos henkilö saa Suomesta kotikuntalain (201/1994) mukaan määräytyneen kotikunnan ja siellä olevan vakinaisen asuinpaikan.

Perustellusta pyynnöstä ulkomaan kansalaisen tiedot voidaan tallentaa myös lyhyen oleskelun jälkeen, jos hänellä esim. on kotikuntalaissa tarkoitettu tilapäinen asuinpaikka Suomessa ja tallentaminen on tarpeen työskentelyyn tai vastaavaan olosuhteeseen liittyvien oikeuksien toteutumisen vuoksi (laki 661/2009). Väestömuutostilastossa henkilön siirtyminen muualta Suomeen luetaan maahanmuutoksi, vain jos väestötietojärjestelmään on tehty merkintä, että hän on saanut vakinaisen asuinpaikan Suomesta.

Maasta muuttavien on tehtävä itsestään muuttoilmoitus kuten maan sisällä muuttavienkin (lait 661/2009, 201/1994). Maasta muuttaneiksi katsotaan henkilöt, jotka muuttavat ulkomaille asumaan yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi. Poikkeuksen muodostavat Suomen kansalaiset, jotka ovat diplomaatteja, kehitysyhteistyössä toimivia yms. (kotikuntalaki 201/1994). Pohjoismaiden välisen sopimuksen mukaan tilapäistä oleskelua, joka kestää alle kuusi kuukautta ei pidetä muuttona (kotikuntalaki 201/1994, asetus ja valtiosopimus 96/2006).

Kun henkilö muuttaa Pohjoismaasta toiseen, hänen on ilmoitettava muutostaan tulovaltion paikalliselle rekisteriviranomaiselle, joka päättää rekisteröidäänkö henkilö tulovaltiossa asuvaksi. Tulovaltion rekisteriviranomainen ilmoittaa päätöksestään kyseiselle henkilölle ja lähtövaltion rekisteriviranomaiselle. Lähtövaltion väestörekisterissä maastamuuttopäiväksi merkitään se päivä, jona henkilö on otettu tulomaan paikalliseen väestörekisteriin (kotikuntalaki 201/1994, asetus ja valtiosopimus 96/2006).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Väestöaineisto on kokonaisaineisto. Siinä on väestötietojärjestelmästä poimittu koko Suomen maassa asuva väestö.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Yleisesti ottaen Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmää voidaan pitää henkilöiden suhteen erittäin kattavana. Jotta henkilö saa henkilötunnuksen on hänet kirjattava väestötietojärjestelmään. Eläminen Suomessa ilman henkilötunnusta on käytännöllisesti katsoen mahdotonta. Laillinen työssäkäynti, pankkitilin avaaminen, asioiminen viranomaisten kanssa jne. edellyttää henkilötunnusta. Voidaan olettaa, ettei Suomessa ole merkittäviä määriä esim. yli vuoden kestäviä jaksoja ’pimeää’ työtä tekeviä henkilöitä, joille palkka maksetaan käteisellä. Vähintään vuoden mittaiseksi tarkoitettu oleskelu on edellytys Suomen väestöön kirjautumiseen.

Väestötietojärjestelmää on pidetty yllä henkikirjoituksen lakkauttamisen jälkeen vuodesta 1989 pelkästään väestönmuutosilmoituksin. Näiden oikeellisuudesta kertoo väestötietojärjestelmästä tehty osoitteiden luotettavuustutkimus.

Väestörekisterikeskus teettää vuosittain Tilastokeskuksella otantatutkimuksen osoitetietojen oikeellisuudesta. Noin 11 000 hengeltä tiedustellaan, onko heidän osoitteensa väestötietojärjestelmässä oikea. Vuoden 2012 tutkimuksessa vastanneista 98,9 prosentilla tieto oli oikein. Tutkimuksen kato oli 16,9 prosenttia. Kadon osalta osoitteet pyrittiin tarkistamaan muista lähteistä. Katoon kuuluvista henkilöistä 92,3 prosentilla osoite pystyttiin toteamaan oikeaksi, 5,9 prosentilla vääräksi ja 1,8 prosentilla tietoa ei voitu tarkistaa. Jos oletetaan kaikkien kadossa olleiden tarkistamatta jääneiden tiedot vääriksi, olisi lopullinen oikeiden osoitteiden osuus 98,1 prosenttia.

Kunnittaisiin väestötilastoihin virheelliset osoitteet vaikuttavat vain, jos väärä osoite on toisessa kunnassa kuin oikea osoite. Vääristä osoitteista vain osa on väärässä kunnassa

Kunnallisvaalien yhteydessä ulkomaalaisten äänioikeusilmoitusten palautukset paljastavat yleensä noin 1 000 henkeä, jotka ovat muuttaneet maasta ilmoitusta tekemättä ja ovat siten olleet edelleen tilastoituna väestöön. Väestörekisterikeskus poistaa heidät väestötietojärjestelmän maassa asuvasta väestöstä ennen seuraavaa vuodenvaihdetta.

Väestötietojärjestelmästä saadusta vuoden 2016 lopun väestöaineistosta on selvitysten jälkeen poistettu todennäköisesti ulkomaille muuttaneina 5 148 henkilöä. Nämä henkilöt ovat ulkomaiden kansalaisia, joiden osoite on tuntematon ja jotka eivät ole vuosien 2014–2015 välisenä aikana saaneet palkkatuloa, pääomatuloa, yrittäjätuloa, työttömyystukea, eläketuloa, toimeentulotukea tai sairausvakuutuksen korvauksia.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastokeskus päivää vuodenvaihteen väestön vuoden viimeiselle päivälle. Aluejakona on vuodesta 1999 lähtien käytetty seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Näin ollen kunnat, jotka yhdistyvät vuoden ensimmäisenä päivänä on tilastoitu yhteen jo edellisen vuoden viimeisen päivän tilastoihin. Tieto yhdistyneiden kuntien väkiluvuista ennen yhdistymistä on kuitenkin tarvittaessa saatavilla.

Kunnittaisia ennakkollisia väestötietoja on saatavilla kuukausittain.

<http://tilastokeskus.fi/til/vamuu/index.html>

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vamuu/?tablelist=true

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Väestön perustiedot on saatavilla sähköisessä muodossa kunnittain tai kuntaa suuremmalla aluejaolla Tilastokeskuksen ilmaisessa väestötietopalvelussa internetissä.

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/?tablelist=true

Maksullisessa sähköisessä tietopalvelussa on saatavilla eritellympää tietoa väestöstä mm. kunnan osa-alueittain. <http://www.stat.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoteen 1998 asti vuodenvaihteen kunnittaiset väestötilastot tehtiin vuoden viimeisen päivän aluejaon mukaan. Vuodesta 1999 lähtien on käytetty seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Laskettaessa kunnan väestömäärän muutosta on muutos laskettu yhdistyneiden kuntien kohdalla huomioiden yhdistyvien kuntien aikaisemmat väkiluvut.

Taulukoitaessa väestöllisiä alueellisia aikasarjoja voidaan taulukot tehdä joko kunkin vuoden aluejaon mukaan tai päivittäen aluejakoa takautuvasti viimeisen vuoden tilastoja vastaavaksi. Taulukoissa ilmoitetaan aina mitä aluejaotusta on käytetty.

Väestötietoja on saatavilla vuodesta 1749 lähtien. Vuodesta 1865 lähtien on julkaistu seurakunnittaisia väestömääriä ja vuodesta 1880 kunnittaisia väestömääriä. Papiston kymmenvuotistauluista on saatavilla väestön ikä-, siviilisäätö- ja kielitietoja seurakunnittain vuoteen 1940 asti. Kunnittain nämä tiedot ovat

vuodesta 1950 kymmenvuosittain väestölaskentoihin perustuen. Vuosittain kunnittaisia väestön ikätietoja sekä siviilisäätö- ja kielitietoja on saatavissa vuodesta 1970 alkaen.

Sähköisessä muodossa kunnittaisia väestötietoja on saatavilla vuosittain vuodesta 1980 lähtien.
http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/?tablelist=true

Väestötilastoja vuosilta 1750–2000 on digitoitu pdf-muotoon Kansalliskirjaston Doria palveluun.

[Väestörakenne-julkaisuja Doriassa.](#)

[Väestönmuutokset-julkaisuja Doriassa.](#)

[Väestölaskenta-julkaisuja Doriassa.](#)

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastokeskuksen muissa tilastoissa pohjatietona väestön osalta käytetään väestötilaston aineistoa. Näin ollen Tilastokeskuksen eri tilastot täsmäävät väestötietojen suhteen.

Lisätietoja

Markus Rapo 029 551 3238
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

vaesto.tilasto@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Väestörakenne 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-5379 (pdf)